Raadsvergadering d.d. 9 december 2021

Aan de raad,

Onderwerp
Participatieplicht bij afwijkingen van het omgevingsplan

Portefeuillehouder
J.H.C.M. Briels

Beslispunten

1. De participatieplicht van artikel 16.55 lid 7 Omgevingswet van toepassing te verklaren op aanvragen omgevingsvergunning waarbij wordt afgeweken van het omgevingsplan, waarbij

    a. wordt afgeweken van door de gemeenteraad vastgestelde beleidskaders, of

    b. het een m.e.r.-plichtige activiteit betreft, of

    c. bestaand groen wordt omgezet naar bebouwing, of

    d. een nieuwe woning wordt toegestaan, of

    e. huisvesting van arbeidsmigranten wordt toegestaan, of

    f. huisvesting van asielzoekers wordt toegestaan, of

    g. een zorgboerderij wordt toegestaan, of

    h. tijdelijke woningen worden toegestaan, of

    i. een andere bijzondere woonvorm wordt toegestaan, of

    j. een andere functie wordt toegevoegd aan een bestaande woning, of

    k. een andere functie wordt toegevoegd aan een bestaande bedrijfslocatie, of

    l. een uitbreiding van de bebouwing van een bedrijf wordt toegestaan, of

    m. het horeca betreft, of

    n. het recreatie betreft, of

o. het detailhandel betreft, of

p. het de wijziging van een monument betreft, of

q. een maatschappelijke voorziening wordt toegestaan, of

r. een sportvoorziening wordt toegestaan, of

s. veehouderij wordt uitgebreid, of

t. een agrarisch bedrijf wordt omgezet naar andere bedrijvigheid, of

u. een ander gebruik van een kas dan glastuinbouw wordt toegestaan, of

v. een omzetting van agrarisch naar natuur betreft, of

w. het teeltondersteunende voorzieningen betreft, of

x. een dierenpension wordt toegestaan, of

y. een nieuw tuincentrum wordt toegestaan, of

z. een militaire activiteit wordt toegestaan, of

aa. een grootschalig evenement wordt toegestaan, of

bb. een seksinrichting wordt toegestaan, of

cc. een installatie ten behoeve van telecommunicatie wordt toegestaan, of

dd. een rioolwaterzuiveringsinstallatie wordt toegestaan, of

ee. het waterberging betreft, of

ff. een weg gewijzigd wordt, of

gg. een windturbine wordt toegestaan, of

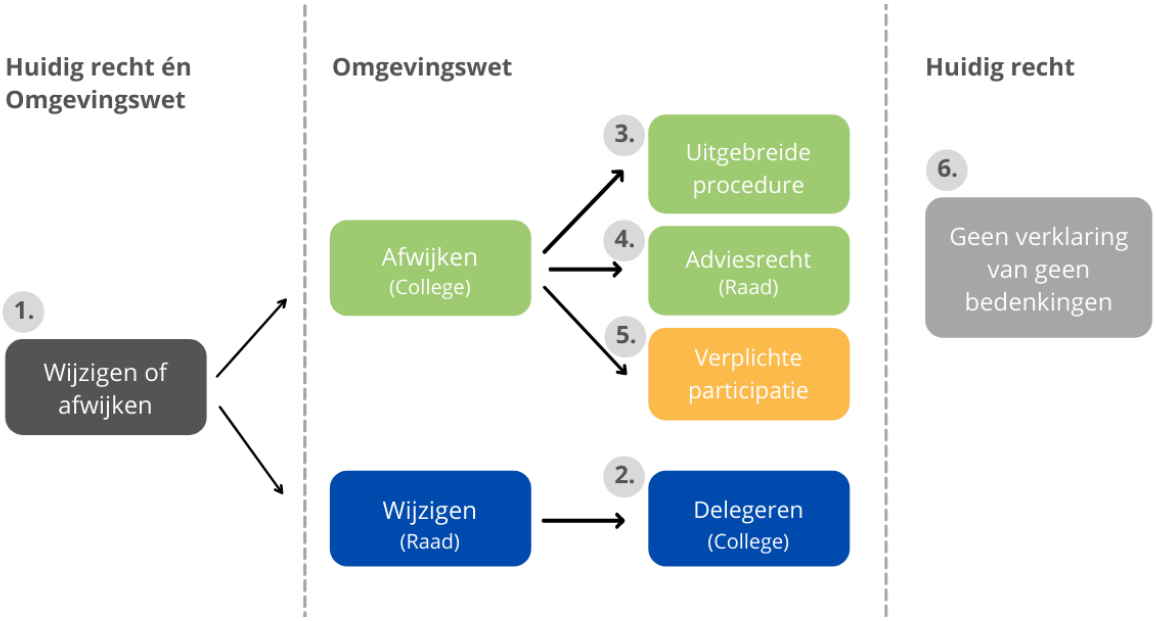
hh. een zonnepark wordt toegestaan.

2. dat dit besluit in werking treedt op de dag waarop de Omgevingswet in werking treedt en aangehaald wordt als ‘besluit van de gemeenteraad van 9 december 2021 betreffende participatieplicht bij afwijkingen van het omgevingsplan’.

3. dat de werking van dit besluit door het college van burgemeester en wethouders na 1 jaar na inwerkingtreding van dit besluit wordt geëvalueerd en dat die evaluatie uiterlijk 20 maanden na die inwerkingtreding aan onze raad wordt voorgelegd.

Samenvatting

Naar verwachting treedt op 1 juli 2022 de Omgevingswet in werking. Participatie is een belangrijk onderdeel van de cultuurverandering die beoogd wordt met de Omgevingswet. Een aanvrager van een omgevingsvergunning moet op grond van de Omgevingswet altijd aangeven óf er sprake is geweest van participatie. Aanvragers zijn echter alleen verplicht tot het daadwerkelijk laten participeren van belanghebbenden in door de gemeenteraad aangewezen categorieën van gevallen.

Aanleiding

Naar verwachting treedt op 1 juli 2022 de Omgevingswet in werking. Participatie is een belangrijk onderdeel van de cultuurverandering die beoogd wordt met de Omgevingswet. Een aanvrager van een omgevingsvergunning moet op grond van de Omgevingswet altijd aangeven óf er sprake is geweest van participatie. Aanvragers zijn echter alleen verplicht tot het daadwerkelijk laten participeren van belanghebbenden in door de gemeenteraad aangewezen categorieën van gevallen.

Achtergrond

De gemeente Laarbeek stimuleert initiatiefnemers om te allen tijde de omgeving te betrekken bij plannen of activiteiten in de fysieke leefomgeving. De raad onderstreept dit in haar visie op participatie (vastgesteld op 14 oktober 2021) en de gemeente draagt dit uit in de verdere uitwerking en communicatie. Het is echter niet mogelijk om participatie verplicht te stellen voor alle omgevingsvergunningen. Voor reguliere omgevingsvergunningen geldt dat participatie een aanvraagvereiste is. Dit houdt in dat de initiatiefnemer bij zijn of haar aanvraag aangeeft óf en zo ja, hoe, participatie is vormgegeven. Dit is geen verplichting voor initiatiefnemers.

Hierop is één uitzondering. Op grond van de Omgevingswet kan de gemeenteraad wel categorieën van activiteiten die niet binnen het omgevingsplan passen (buitenplanse omgevingsplanactiviteiten) aanwijzen waarbij participatie verplicht is. Hiermee geeft de raad een extra signaal af voor bepaalde (buitenplanse) activiteiten, die naar verwachting grotere gevolgen hebben voor de leefomgeving en/of waar belanghebbenden bedenkingen tegen

zullen hebben. Heeft de initiatiefnemer in die gevallen geen participatie vormgegeven? Dan is de vergunningsaanvraag niet-ontvankelijk.

Beoogd effect en/of resultaat
Met dit voorstel wordt beoogd participatie verplicht te stellen in categorieën van gevallen waarbij naar verwachting verschillende belanghebbenden bedenkingen zullen hebben en/of die aanzienlijke gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving. Het is voor gemeenteraad, college, ambtelijke organisatie en samenleving helder in welke gevallen participatie verplicht is gesteld voor initiatiefnemers.

Argumenten

1. **Het speelt in op de beoogde participatie onder de Omgevingswet**

Een van de uitgangspunten van de Omgevingswet is dat belanghebbenden vaker de mogelijkheid krijgen om vroegtijdig te participeren bij procedures die hun fysieke leefomgeving betreffen. Door de participatieplicht van toepassing te verklaren, wordt bijgedragen aan de beoogde uitbreiding van participatiemogelijkheden.

2. **De participatieplicht mag niet voor alle vergunningaanvragen verplicht gesteld worden**

Het is niet toegestaan om participatie verplicht te stellen voor alle omgevingsvergunningen waarbij wordt afgeweken van het omgevingsplan. Op grond van de Omgevingswet moet er een specifieke lijst met categorieën van gevallen worden bepaald om de participatieplicht in te kunnen voeren. Met dit voorstel wordt die lijst bepaald.

3. **Activiteiten met mogelijk aanzienlijke gevolgen of bedenkingen**

De categorieën van gevallen waarvan we voorstellen de participatieplicht van toepassing te verklaren, bestaan uit activiteiten waarvan op voorhand duidelijk is dat naar verwachting verschillende belanghebbenden bedenkingen zullen hebben en/of die aanzienlijke gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving.

Kanttekeningen o.a. financiële, juridische, communicatieve en veiligheidsaspecten

1. **Besluit wordt genomen met de kennis van nu**

We weten nog niet precies hoe de praktijk er straks uit gaat zien onder de Omgevingswet. We weten nog niet welke ruimtelijke ontwikkelingen er precies aan ons voorgelegd gaan worden en waar belanghebbenden bij willen participeren. Wanneer blijkt dat belanghebbenden meer willen participeren dan verwacht, kan dit besluit uitgebreid worden. Doordat niet tussentijds in individuele situaties door het college bij te sturen is, zijn ruime categorieën van gevallen voorgesteld.

2. **Inspraakrecht blijft bestaan**

De verplichting voor initiatiefnemers om belanghebbenden voorafgaand aan het indienen van de vergunningaanvraag te laten participeren, staat los van de mogelijkheid voor belanghebbenden om in te spreken bij gemeenteraadsvergaderingen. Belanghebbenden krijgen er dus een extra inspraakmogelijkheid bij vóórdat de aanvraag wordt ingediend bij de gemeente.

3. **De participatieplicht staat los van het participatiebeleid**

Op grond van de Omgevingswet zijn gemeenten verplicht participatiebeleid vast te stellen. Dit beleid ziet op hoe participatie door de gemeente zelf georganiseerd wordt bij besluiten zoals de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Deze verplichting voor de gemeente zelf staat los van de participatieplicht voor aanvragers van omgevingsvergunningen waar dit voorstel op ziet. Ook wanneer een initiatiefnemer verplicht is om belanghebbenden te laten participeren bij de totstandkoming van de aanvraag, is de initiatiefnemer vrij in de keuze hoe die participatie georganiseerd wordt. Dit voorstel ziet dan ook alleen op de categorieën van gevallen waarbij participatie verplicht is, niet op hoe de participatie vervolgens georganiseerd wordt.

Financiën
N.v.t.

Communicatie
Met betrekking tot de opstelling van dit voorstel is geen sprake geweest van inwonersparticipatie. Wel is de raad middels de raadssessies op 27 mei 2021 en 16 september 2021 ingelicht over de mogelijkheden met betrekking tot het adviesrecht. Nadat dit besluit is genomen zal op de Omgevingswet-pagina op de gemeentelijke website informatie geplaatst worden over de participatieplicht.

Veiligheidsaspecten
N.v.t.

Vervolgstappen
De werking van dit besluit wordt door het college 1 jaar na inwerkingtreding van dit besluit (oftewel: 1 jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet) geëvalueerd. Deze evaluatie zal uiterlijk 20 maanden na die inwerkingtreding met de raad worden besproken. Indien nodig zal in het kader van die evaluatie een aangepast nieuw besluit ten aanzien van de participatieplicht worden voorgelegd.

Bijlagen (meegezonden stuk(ken), ter inzage gelegde stukken)
N.v.t.

Het college van burgemeester en wethouders,

de gemeentesecretaris van Laarbeek,	de burgemeester van Laarbeek,
	
J.W.M. van de Ven	F.L.J. van der Meijden